

BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 15/9/2020)

Tình hình nổi bật

Theo Philstar ngày 14/9, Thượng nghị sĩ Philippines Risa Hontiveros kêu gọi Thượng viện nước này điều tra một thỏa thuận đã ký gần đây cho phép tập đoàn viễn thông Dito do Trung Quốc hậu thuẫn xây dựng tháp di động tại các doanh trại quân sự. Bà cho rằng điều này rất đáng ngờ và yêu cầu Thượng viện phải thực hiện quyền giám sát ngay lập tức để đảm bảo an ninh quốc gia không bị suy yếu. Cùng với Hontiveros, Chủ tịch Thượng viện tạm quyền Ralph Recto, Lãnh đạo phe thiểu số Thượng viện Franklin Drilon và Thượng nghị sĩ Francis Pangilinan, Hạ nghị sĩ Rufus Rodriguez (Cagayan de Oro) và Phó Chánh án tối cao (đã nghỉ hưu) Antonio Carpio, cũng phản đối thỏa thuận này.

Thượng đỉnh trực tuyến EU-Trung Quốc ngày 14/9 cho biết lãnh đạo EU ra tuyên bố đề cập leo thang căng thẳng ở Biển Đông, kêu gọi kiềm chế và giải quyết hoà bình tranh chấp theo luật quốc tế. Ngoài ra, tuyên bố cũng đề cập các vấn đề thương mại, khí hậu, hợp tác kỹ thuật số, nhân quyền và chống đại dịch Covid-19.

Chủ tịch Ủy ban Châu Âu Ursula von der Leyen ngày 14/9 cho biết Hội nghị Thượng đỉnh trực tuyến EU - Trung Quốc đã diễn ra “thẳng thắn và cởi mở”, tuy nhiên nhấn mạnh “vẫn còn nhiều việc phải làm”, đặc biệt trong lĩnh vực thương mại. Các lãnh đạo EU cũng kêu gọi Bắc Kinh kiềm chế hành động đơn phương ở Biển Đông cũng như ở Hồng Kông và Tân Cương.

Bộ Ngoại giao Mỹ ngày 14/09 ra tuyên bố kêu gọi các nước Mekong cần thẳng thắn đối mặt với những thiệt hại mà ĐCSTQ đang gây ra tới môi trường tự nhiên và độc lập kinh tế ở khu vực. Tuyên bố nhấn mạnh quan hệ đối tác Mekong-Mỹ là một phần trong tổng thể Tầm nhìn Ấn Độ-TBD và Đối tác chiến lược với ASEAN của Mỹ. Mỹ khẳng định Đối tác Mỹ - Mekong nhằm thúc đẩy tự chủ, độc lập kinh tế, quản trị hiệu quả và sự phát triển thực chất của các nước Mekong.

Bộ Tư lệnh Ấn Độ-Thái Bình Dương Mỹ ngày 14/9 ra thông báo cho biết Hải quân Mỹ, Nhật, Hàn Quốc và Úc đã tiến hành huấn luyện chiến thuật liên hợp “Đội tiên phong Thái Bình Dương 2020” tại vùng biển và vùng trời xung quanh đảo Guam với hơn 1.500 binh sĩ từ ngày 11-13/9. Các hoạt động trong đợt diễn tập gồm

huấn luyện thao tác chiến thuật trên mặt nước, diễn tập bắn đạn thật, diễn tập chống ngầm và tiếp tế trên biển tại vùng biển và vùng trời xung quanh đảo Guam.

Thứ trưởng ngoại giao Mỹ Stephen E. Biegun ngày 12/9 tại ARF 27 nhấn mạnh tầm quan trọng của trật tự quốc tế dựa trên luật pháp trong việc giải quyết các căng thẳng và quân sự hóa ngày càng gia tăng trên Biển Đông, sự cần thiết đối của việc tiếp cận nhân đạo không bị cản trở và chấm dứt bạo lực ở bang Rakhine, các mối lo ngại về sự xói mòn quyền tự chủ và nhân quyền ở Hong Kong và việc Mỹ ủng hộ con đường dẫn đến hòa bình lâu dài trên Bán đảo Triều Tiên.

Góc nhìn Quốc tế

+ Trung Quốc:

Đại sứ Trung Quốc tại Canada Tùng Bôi Vũ ngày 10/9 trên tạp chí Esprit de Corps có bài viết “Lịch sử và hiện thực của vấn đề Biển Đông”, nêu ra (i) Lịch sử và căn cứ pháp lý của Trung Quốc đối với “Nam Hải Chư Đảo”; (ii) Lịch sử của vấn đề Biển Đông và chính sách của Trung Quốc, cho rằng trước năm 1970, chủ quyền của Trung Quốc đối với Nam Hải Chư Đảo không hề bị thách thức bởi quốc gia khác; (iii) Tự do hàng hải tại Biển Đông từ trước đến nay hoàn toàn không có vấn đề; tuy Trung Quốc và các quốc gia trong khu vực tồn tại tranh chấp về quyền lợi biển nhưng những tranh chấp này hoàn toàn không ảnh hưởng đến quyền lợi tự do qua lại về đường biển và đường không dựa theo luật pháp quốc tế. Trung Quốc kiên quyết phản đối những hành động vi phạm chủ quyền và lợi ích an ninh của các nước ven biển dưới danh nghĩa “tự do hàng hải”.

+ Đông Nam Á:

Amy Chew (nhà báo tại Malaysia) ngày 14/9 trên South China Morning Post đã tổng hợp ý kiến của hai học giả Ian Storey (Viện ISEAS-Yusof Ishak) và Collin Koh (Viện Nghiên cứu Chiến lược và Quốc phòng Indoneisa) về việc Indonesia xua đuổi một tàu cảnh sát biển Trung Quốc xâm phạm trái phép EEZ của quần đảo Natuna (Indonesia) từ ngày 12-14/9. Theo Storey, (i) việc xua đuổi này thể hiện Indonesia có lập trường “cứng rắn” hơn về các yêu sách của Trung Quốc ở Biển Đông vì trước đây Indonesia chỉ giám sát và (ii) Các bên yêu sách Đông Nam Á

theo sự dẫn dắt của Indonesia sẽ cho Bắc Kinh thấy các nước hoàn toàn bác bỏ cái gọi là "quyền lịch sử" trong Đường chín đoạn, mà Phán quyết của Toà trọng tài cho rằng không phù hợp với LPQT. Theo Koh, vụ việc là một thách thức đối với Indonesia và Indonesia cần "một chiến lược mạnh mẽ hơn" để tập hợp "ASEAN và các nước ngoài khu vực cùng chí hướng" để lên án "các hành vi cưỡng chế" như vậy, mặc dù ông cảnh báo rằng điều này sẽ là "gánh nặng về mặt chính trị nếu bị hiểu sai thành ngăn chặn Trung Quốc".

Biên tập: Nguyễn Nhật

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.